

DET KONGELIGE
LANDBRUKS- OG MATDEPARTEMENT

Norsk institutt for skog og landskap
Postboks 115
1431 ÅS
Norge

Deres ref

Vår ref
200800543

Dato
10.02.2009

**STATSBUDSJETTET 2009 – TILDELINGSBREV TIL NORSK INSTITUTT FOR
SKOG OG LANDSKAP**

1. BUDSJETTVEDTAK OG UTbetalingsplan

Med grunnlag i Stortingets endelige budsjettvedtak, jf. St.prp. nr. 1 (2008-2009) for Landbruks- og matdepartementet og Budsjettinnst. S. nr. 8 (2008-2009) stilles følgende beløp til disposisjon for Norsk institutt for skog og landskap i 2009:

Statsbudsjettet for 2009, kapittel og post	kr
Kunnskapsutvikling, kunnskapsformidling mv (kap 1141,52)	87 665 000
Internasjonalt skogpolitisk samarbeid, MCPFE (kap 1138,71)	6 300 000
Forvaltningsoppgaver knyttet til frøforsyning (1139,71)	500 000
Tilskudd til genressursforvaltning (1139,71)	5 000 000
Tilskudd til miljøregistrering i skog (biomangfold/kulturminner) (1139,70)	5 700 000
Sum	105 165 000

Beløpet på 87,665 mill kroner over kap. 1141,52 omfatter også administrative utgifter for genressurscenteret, samt om lag 10 mill kroner til særskilte tiltak/bestillinger fra departementet til instituttet innenfor kunnskapsutvikling på skogområdet..

Beløpet som tildeles i tråd med dette tildelingsbrevet blir overført til virksomheten etter følgende utbetalingsplan:

- primo mars med kr 26 291 250,-
- primo mai med kr 26 291 250,-
- primo august med kr 26 291 250,-
- primo november med kr 26 291 250,-

Utbetalingsplanen kan justeres dersom det er nødvendig av hensyn til virksomhetens likviditet eller at beløpet som settes av til oppgavene endres. Det tas forbehold om eventuelle endringer i tildelingen som følge av endringer i budsjettet for 2009.

Andre bevilgninger

I tillegg til det som er stilt til disposisjon i bevilgningstabellen ovenfor, vil Skog og landskap bli tildelt følgende særskilte midler i 2009:

- 1 mill kroner over kap 1150,50 til Kompetansesenter for skogbruksplanlegging, overføres fra departementet via SLF.
- 10 mill kroner over kap 1150,74 til DMK (digitale markslagskart), overføres fra SLF.
- 1,325 mill kroner over kap 1139,70 til DMK, overføres fra SLF.

Basisbevilgning til forskning overføres via Norges forskningsråd. I tildelingsbrevet til Norges forskningsråd legger departementet til grunn at overføringen finner sted etter nærmere avklaring med det enkelte institutt slik at det ikke skapes likviditetsproblemer. Kopi av tildelingsbrevet til Forskningsrådet vil bli sendt instituttet.

Nytt basisfinansieringssystem for forskningsinstituttene innføres fra og med 2009. For en nærmere beskrivelse av dette viser vi til St prp nr 1 (2008-2009) fra hhv Kunnskapsdepartementet og Landbruks- og matdepartementet. Virkningene etter det første året vil bli vurdert før endelig nivå på omfordeling av eksisterende grunnbevilgning kan fastsettes for budsjettåret 2010.

Departementet forutsetter at virksomheten har utviklet en modell for økonomistyringen som forhindrer at midler som stilles til disposisjon nyttes slik at oppdragsvirksomhet i konkurransemarkeder subsidieres. Priser som benyttes i konkurransemarkeder må være basert på kalkyler som inkluderer alle relevante kostnader (prinsippet om fullfordelte kostnader).

Det forutsettes at virksomheten, i tillegg til de direkte lønnsutgiftene, også dekker arbeidsgiveravgiften og innskudd til Statens pensjonskasse. Arbeidsgiveravgiften og innskudd til Statens pensjonskasse betales direkte, på samme måte som i 2008.

Departementet viderefører sin bevilgning til Forskningsrådets og Innovasjon Norges felles program FORNY - kommersialisering av FoU-resultater, med 5 mill. kroner. Midler for 2009 kan disponeres til alle typer tiltak som støttes av programmet, og ikke kun verifisering slik som tidligere. Departementet forventer at landbruksforskning sinstituttene blir mer aktive i forhold til disse midlene enn tallene fra 2008 viser, slik at de kan bidra til at forskningsresultater i større grad bidrar til nyskaping og økt verdiskaping i næringslivet.

2. OMTALE AV FULLMAKTER

2.1 Fullmakter etter bevilgningsreglementet

2.1.1 Vedtak om nettobudsjettering

Stortinget gir ved særskilt vedtak samtykke til unntak fra bruttoprinsippet, jf. bevilgningsreglementet § 3, fjerde ledd. Unntaket er bekreftet for 2008 ved at det er gitt nettobevilgning under utgiftspost 52. Stortingsvedtaket innebærer at i tillegg til bevilgning over 52-posten,

kan instituttet disponere eksterne inntekter fullt ut til virksomhetens formål. Instituttet disponerer eventuelt positivt årsresultat, og har ansvaret for å dekke eventuelt negativt årsresultat, jf. rundskriv R-106 fra Finansdepartementet.

2.1.2 Fullmakt til å inngå leieavtaler og avtaler om kjøp av tjenester utover budsjettåret

Landbruks- og matdepartementet delegerer til Norsk institutt for skog og landskap fullmakt til å inngå leieavtaler og avtaler om kjøp av tjenester ut over 2008. Leieavtaler og avtaler om kjøp av tjenester må gjelde kjøp til den ordinære driften av virksomheten, for eksempel leie av kontorutstyr og kjøp av renholds- og vaktmestertjenester. For en nærmere omtale av forutsetninger til fullmakten, vises det til departementets brev av 28.08.06.

3. NÆRMERE OM FORUTSETNINGENE FOR TILDELINGEN

3.1 Innledning

Departementet vil understreke at styret må påse at virksomhetsplanen for 2009 og øvrig planarbeid blir tilpasset signalene som gis i St.prp. nr. 1 (2008-2009), som er nærmere konkretisert i dette tildelingsbrevet og i tildelingsbrev fra Norges forskningsråd. Det vises også til instituttets vedtekter av 19.12.05 om formål og oppgaver. Departementet vil i denne forbindelse understreke viktigheten av at instituttet har en helhetlig planlegging som integrerer både forskning, formidling, ressurskartlegging, dataforvaltning og informasjonsformidling, utviklingsarbeid og oppdrag for offentlige myndigheter og private organisasjoner og foretak, nasjonal og internasjonalt.

3.2 Strategiske utfordringer og overordnede mål

Hovedmålet for Landbruks- og matdepartementet er en landbruks- og matpolitikk som holder ved lag et levende landbruk over hele landet. Politikken skal gi grunnlag for økt verdiskaping og livskvalitet basert på en bærekraftig forvaltning av landbrukets og bygdenes ressurser.

Delmålene for landbruks- og matpolitikken er:

- trygge matvarer
- fremme mangfold og forbrukerhensyn i produksjon og omsetning av mat
- god dyre- og plantehelse og god dyrevelferd
- en bærekraftig ressursforvaltning med et sterkt jordvern, bevaring og vedlikehold av kulturlandskapet og sikring av det biologiske mangfoldet
- bærekraftig skogbruk som grunnlag for økt verdiskaping gjennom trebruk, bioenergi og utmarksnæring
- et aktivt landbruk som medvirker til sysselsetting og bosetting over hele landet og som gir grunnlag for økt verdiskaping gjennom ny næringsvirksomhet
- nasjonal matforsyning, en konkurransedyktig matvareindustri og nyskapende og bærekraftig produksjon av varer og tjenester
- ei livskraftig reindriftnæring i balanse med beiteressursene og som medvirker til å holde oppe samisk egenart

Som en del av departementets strategier legges det vekt på en åpen, brukerrettet og effektiv landbruks- og matforvaltning med høy kvalitet og stor grad av medvirkning, samt

forskningsinnsats av internasjonal kvalitet som fremmer en innovativ og bærekraftig landbruks- og matsektor med høy tillit i samfunnet.

Norsk institutt for skog og landskap har kunnskaper om landets arealressurser, og skal gjennom kartlegging og overvåking, forskning og utvikling samt formidling på dette området bidra til at verdiskaping og politikktutvikling kan skje innenfor rammen av en bærekraftig miljø- og ressursforvaltning. Det er særlig sentralt for instituttet å formidle relevant miljø- og ressursinformasjon for innovasjon og næringsutvikling og gode kommunale planprosesser, samt formidling av forskningsresultater og tilrettelagt informasjon til hele samfunnet.

I tilknytning til alle de nasjonale ressursundersøkelsene skal instituttet etablere og drive en aktiv informasjonsproduksjon, formidling og rådgivning overfor landbruksforvaltningen, landbruksnæringen og allmennheten.

Instituttet skal også videreutvikle internasjonale samarbeidsrelasjoner.

Departementet vil gjennom året ha behov for bidrag fra instituttet i ulike saker, og forventer at instituttet responderer raskt til departementet. Det er en viktig oppgave for instituttet å følge med i aktuelle problemstillinger, debatter o.l. som berører felt der det er aktuelt å bidra med kunnskap som er relevant for departementets oppfølging og politikktutvikling.

3.3 Campus Ås

Landbruks- og matdepartementet har sterke forskningspolitiske interesser knyttet til vedtaket om å samorganisere og samlokalisere NVH og UMB og flytting av Veterinærinstituttet til Campus Ås. I denne sammenheng er randsoneinstituttene også viktige bidragsytere. Landbruks- og matdepartementet tar derfor sikte på å holde tett kontakt med sin instituttsektor i denne saken også i 2009. Vi forutsetter at Skog og landskap setter av nødvendige ressurser til å bidra i dette arbeidet, samt i arbeidet med å vurdere potensielle organisatoriske og bygningsmessige synergier av samlokaliseringen.

4. VIRKSOMHETSOMRÅDER – MÅL OG RESULTATKRAV

Departementets mål og resultatkrav er disponert etter virksomhetsområdene ved instituttet, jf. pkt A-D nedenfor. I tillegg er instituttet tillagt Norsk genressurscenter, jf. pkt E. Instituttet er også gitt en oppgave som vertsorganisasjon for sekretariatet for ministerkonferansene for beskyttelse av Europas skoger (MCPFE), jf. punkt F nedenfor. Mål og resultatkrav knyttet til Norsk genressurscenter og MCPFE er inntatt i dette tildelingsbrevet, som er strukturert etter disse hovedområdene:

A. Nasjonale ressursundersøkelser

B. Geodatatjenester

C. Forskning

D. Utredning, rådgivning og kunnskapsformidling

E. Norsk genressurscenter

F. MCPFE

Departementet har lagt opp til at det skal være rom for å gjøre omprioriteringer forankret i strategi og vurderinger av behovene for instituttets produkter og tjenester. Større omprioriteringer og endringer må forankres i den ordinære styringsdialogen mellom departementet og instituttet.

For flere av virksomhetsområdene er det satt opp en liste med indikatorer for måloppnåelse. Virksomhetsområdene er videre delt inn i punkter, og det er på de ulike områdene der det er relevant satt opp indikatorer det skal rapporteres på.

På forskningsområdet får instituttet sine tildelinger fra Norges forskningsråd. Av hensyn til helheten er forskningsaktiviteten også kort omtalt i dette tildelingsbrevet, under kap C.

A. Nasjonale ressursundersøkelser

Innledning

Skog og landskap har ansvaret for å gjennomføre nasjonale ressursundersøkelser knyttet til ressursgrunnlaget for landbruk, landbruksbaserte verdikjeder og de arealene landbruket forvalter. Ressursundersøkelsene fremskaffer nødvendig informasjon som gir grunnlag for politikutvikling og målrettet og langsiktig forvaltning og verdiskaping basert på arealressursene.

Undersøkelsene omfatter planlegging og gjennomføring av undersøkelsene, lagring og dokumentasjon av data samt analyse og formidling av resultater, data og informasjon. Det skal legges vekt på samordning med andre nasjonale institusjoner samt standardisering og koordinering i forhold til internasjonalt samarbeid.

Informasjonsskjedene for arealressursundersøkelser skal utvikles i tråd med teknologiutviklingen. Det skal gjøres løpende vurderinger av om produksjonsoppgaver kan konkurranseutsettes, sett i lys av krav til kompetanse, kvalitet og kostnadseffektivitet.

Det skal med grunnlag i analyser av både kort- og langsiktig samfunnsmessig nytte av de enkelte programmer, utvikles strategier for de tematiske områdene som inngår i arealressursinformasjonen. Forslag om vesentlig endret innretning av programmene skal tas opp med Landbruks- og matdepartementet før iverksetting.

Kulturminner i landbruket er en ressurs og det er utfordringer knyttet til dagens registre over kulturminner i landbruket. Med hensyn til kvalitet og dekningsgrad, er dagens registre mangelfulle. Landbruket er en viktig forvalter av kulturminner og det er stor etterspørsel etter kulturminnedata i landbruket. I Kulturminneåret 2009 bør Skog og landskap bidra til å sikre at gode kulturminnedata koples til relevante informasjonssystemer i landbruket og Landbruks- og matdepartementet ber Skog og landskap intensivere samarbeidet med Riksantikvaren om dette.

A.1 Arealressurser

Mål: Skog og landskap skal ajourføre digitale markslagskart/arealressurskart (DMK/AR5). DMK skal ajourføres med bakgrunn i nye flybilder for alt jordbruksareal i Norge innen utgangen av 2009.

DMK er landbrukets bidrag til den nasjonale infrastrukturen gjennom Geovekst og Norge digitalt. DMK gir blant annet informasjon om dyrkingstilstand og driftsforhold på jordbruksareal, treslagsfordeling og bonitet (produksjonspotensial) for skog og arealtype, bonitet og dyrkingspotensial i utmark. DMK er grunnleggende ved virkemiddelforvaltning, planarbeid, utredninger knyttet til bruk og endret bruk av landets arealressurser. DMK brukes

til en rekke avledede kart- og statistikkprodukter, som for eksempel jordregister, markslagsstatistikk, gårdskart, arealressurskart, kjerneområde landbruk og Corine Land Cover.

Departementet er orientert om at det grunnet kapasitetsmangel ikke er mulig å slutføre ajourføringen innen 2009, men dette vil bli gjort basert på overføring av udisponerte midler til 2010. Departementet viser til at bruken og finansieringen av DMK nå utredes, og at partene i jordbruksoppgjøret vil gjennomgå utredningen ved forhandlingene 2009. Departementet vil komme tilbake til oppfølgingen av dette etter at forhandlingene er avsluttet.

A.2 Jordressurser

Mål: Skog og landskap skal fortsette jordsmonnkartleggingen for å legge til rette for et miljøvennlig jordbruk og å bevare de viktigste jordressursene for framtidig matproduksjon.

Jordsmonnkartleggingen skal bidra til å synliggjøre arealverdien i planleggingsprosesser, hva slags dyrking arealet er best egnet til og hvor utsatt arealet er for erosjon. Arealer hvor data er viktig med hensyn på erosjonsproblemer, arealkonflikter eller næringsutvikling skal prioriteres. Det bør legges vekt å forbedre erosjonsrisikokartene for erosjonsutsatte områder som er med i første fase for oppfølging av vanddirektivet. Landbruksforvaltningen i de kommunene som er jordsmonnkartlagt skal følges opp med informasjonstiltak for å øke kompetansen om bruk av jordsmonndata.

Endringer av karboninnholdet i jordbruksjord er en del av jordbrukets utslipp og opptak av klimagasser. Skog og landskap bes vurdere hvordan man gjennom jordsmonnkartleggingen og evt. andre datakilder kan dokumentere karboninnholdet i norsk jordbruksjord, og hvordan man kan måle endringer over tid, slik at dette kan inngå i norsk rapportering til klimakonvensjonen. Skog og landskap bes også om å anslå kostnadene ved en slik kartlegging og overvåking. Frist for rapport settes til juni 2009.

A.3 Skogressurser

Mål: Skog og landskap skal gjennom Landsskogtakseringen og relevante kartleggings- og overvåkingsprogrammer sikre oppdatert nasjonal kunnskap om tilstanden i de norske skogene som et grunnlag for politikkutvikling og bærekraftig forvaltning av skogressursene.

Kunnskap fra taksering og overvåking av landets skoger er viktig for utvikling av skogpolitikken og regionale og lokale strategier for utnyttning og forvaltning av skogressursene. Instituttet skal med basis i Landsskogtakseringen og andre relevante kartleggings- og overvåkingsopplegg bidra til nødvendig informasjon og kunnskap om skogressursene.

Landsskogtakseringens 9. omdrev skal fullføres i løpet av 2009 med fylkestakster for gjenstående fylker.

Instituttet skal ut over dette sikre god sammenheng og struktur i det samlede kartleggings- og overvåkingsarbeidet, med sikte på best mulig resultater, kostnadseffektivisering og synergieffekter mellom ulike opplegg.

Justeringene i Landsskogtakseringen med sikte på å tilfredsstille kravene til rapportering under Kyoto-protokollen gjennomføres i tråd med prosjektbeskrivelse/avtale mellom Skog og landskap og miljøvernmyndighetene (SFT), og i henhold til avsatte beløp for det klimarelaterte arbeidet, jf. utarbeidet og godkjent 6-års prosjektplan fra 2008 jf også pkt D2.

Overvåkingsprogrammet for skogskader skal videreføres på et nivå som imøtekommer internasjonale rapporteringsforpliktelser.

Barkbilleovervåkingen skal så langt mulig samordnes med øvrige overvåkingsprogrammer.

Instituttet skal i 2009 fortsette arbeidet med en grundig gjennomgang av programmer og metoder med sikte på en mulig revisjon fra og med Landsskogtakseringens 10. omdrev som starter i 2010, og redegjøre for status for arbeidet innen første halvår 2009.

A.4 Beiteressurser

Mål: Arbeidet med kartlegging av beitebruk og beiteressurser skal få fram relevant kunnskap om utmarksbeitekvaliteter for beitebrukerne.

Områder som kartlegges prioriteres ut fra tilgangen på medfinansiering fra brukerne. Kartleggingen skal følges opp med rådgivning om beitebruk i utmark. Det nasjonale informasjonssystemet for beitebruk i utmark (IBU) skal videreutvikles. Som ledd i dette arbeidet bør det gjøres en kartlegging sammen med aktuelle brukergrupper av behovet for informasjon og evt. ønsker om forbedring av løsningen.

A.5 Landskapsressurser

Mål: Instituttet skal videreføre og utvikle overvåkingen av kulturlandskapet med tilhørende kulturminner. Informasjonsproduksjonen innen fagområdet skal økes.

Overvåking av kulturlandskapet skal gi nasjonal oversikt over utviklingen i kulturlandskapet og statusen for de tilhørende miljøverdiene. Det skal arbeides med økt bruk av registerdata i undersøkelsene. Det er også behov for å videreutvikle indikatorene slik at alle de registrerte miljøverdiene (også biologisk mangfold og kulturminner) kan beskrives gjennom flyfoto. Supplering av 3Q-undersøkelsens flater skal samordnes med annen utvalgsbasert arealstatistikk.

Departementet forventer også at instituttet samarbeider med Statens landbruksforvaltning og miljødirektoratene i utviklingen av overvåkingsprogrammet, slik at overvåkingen kan brukes til vurdere effekter av virkemiddelbruk. Det er en utfordrende oppgave, og det er derfor nødvendig med god kontakt mellom Skog og landskap og brukerne av overvåkingsresultatene. Det er derfor ønskelig med et seminar i løpet av 2009 hvor resultater, utvikling og utviklingsbehov kan drøftes mellom ulike brukere av overvåkingen.

Instituttet skal gi råd om bruk av referansesystem for landskap, slik at dette kan bli et aktivt og nyttig redskap i forskjellige areal og landbrukssaker.

A.6 Arealstatistikk og arealovervåking

Mål: Instituttet skal i samarbeid med SSB og andre aktuelle institusjoner videreføre arbeidet med etablering av en nasjonal, utvalgsbasert arealstatistikk.

Arealstatistikken skal gi et godt bilde av endringer i arealbruk og -tilstand, og utvalgsmetoden gir mer kostnadseffektiv og større nasjonal dekning enn mer arealdekkende metoder. Det skal tilrettelegges for bruk av denne statistikken i nasjonalt indikatorsett for bærekraftig utvikling og i rapportering under Kyotoprotokollen. Det må vurderes om og i hvilken grad arealstatistikken kan brukes som et supplement til kommunenes KOSTRA-rapportering for å vise utviklingen i den årlige omdisponeringen av jordressursene.

Departementet ønsker også at Skog og landskap vurderer om opplegget for arealstatistikk kan brukes til å rapportere endringer i karbonmengden som er lagret i form av trær og busker i Norge. Dette er informasjon som er tenkt sendt inn til klimakonvensjonen. Arbeidet må avstemmes med øvrig rapportering på skog, slik at det ikke blir hull eller overlapp på det som tas med. Frist for en slik vurdering er første halvår 2009.

Som ledd i oppfølging av rapporten "Klimaskifte for jordvernet" ønsker departementet å få utredet om det ved ajourføring av arealressurskart kan genereres heldekkende kommunevis statistikk over arealendringer. Tematisk innhold, nøyaktighet og oppdateringsfrekvens for slik statistikk må sammenlignes med andre kilder til arealstatistikk (som utvalgsbasert arealstatistikk, SSB sitt program for nasjonal arealstatistikk og KOSTRA statistikken for omdisponering av dyrka og dyrkbar mark). Utredningen skal foreligge innen utløpet av 1.tertial.

A.7 Utmarkseiendommer

Mål: Instituttet skal arbeide med å utvikle og legge til rette for tilgjengelig statistikk om utmarkseiendommer

Departementet har høy oppmerksomhet på eiendomsutviklingen og understreker at det er viktig at Skog og landskap arbeider med problemstillinger knyttet til utvikling av statistikk for utmarkseiendommer. Departementet ber derfor Skog og landskap fremskaffe data for utmarkseiendommer i løpet av perioden 2009-2010, og med ferdigstilling innen 30.11.2010. Skog og landskap må i perioden samarbeide med LMD og SSB bl.a. for å avklare problemstillinger knyttet til eiendomsenheter mv. De nærmere detaljene kan avklares i møter mellom Skog og landskap, SSB og LMD.

Indikatorer for måloppnåelse - Nasjonale ressursundersøkelser:

- Kartlagt areal i de ulike programmene, fordelt på relevante kategorier
- Antall kommuner som har fått ajourført DMK/ gårdskart og 1.gangs jordregister.
- Antall kommuner som har kvalitetssikret og rettet opp DMK og fått 2.gangs jordregister for bruk i tilskuddsforvaltningen.
- Framdrift i nasjonale utvalgsundersøkelser
- Framdrift i utvikling og etablering av nye undersøkelser
- Omfanget av standardrapportering; omtale av hvilke rapporter, tema og målgruppe
- Omfanget av informasjonsformidling, fordelt på ulike målgrupper, herunder beskrivelse av bruk av informasjon fra programmene
- Omfanget av brukerfinansiering på programmer der dette er relevant

B. Geodatatjenester

Innledning

Geodatatenestene ved instituttet er knyttet til produksjon, organisering og forvaltning av data slik at de inngår i den felles nasjonale geodatainfrastrukturen.

Instituttet skal understøtte informasjonskjeden i de nasjonale ressursundersøkelsene med en profesjonell dataforvaltning som systematisk arkiverer og dokumenterer instituttets data i henhold til gjeldende standarder.

Instituttet skal bidra til utvikling av forvaltningsløsninger for, og til etablering og drift av, den nasjonale infrastrukturen av geografisk informasjon Norge Digitalt.

Instituttet skal arbeide for at andre virksomheter benytter instituttets data og tjenester i sine Internett-applikasjoner. Det skal legges til rette for at private kan drive verdiøkende tjenester gjennom bearbeiding og formidling av instituttets data.

Instituttet skal arbeide aktivt for gjennomføring av Regjeringens handlingsprogram for IT i forvaltningen (eNorge-strategien).

B.1 "Landbruk digitalt" – eForvaltning

Mål: Instituttet skal bidra til gjennomføring av eNorge 2009. Instituttet har hovedansvaret for landbrukssektorens bidrag til etablering og drift av den nasjonale geografiske infrastrukturen Norge digitalt. Dette vil skje både gjennom tilpasning av egen virksomhet, rådgivning overfor andre etater under Landbruks- og matdepartementet, og tilrettelegging for annen virksomhet.

B.2 Dataforvaltning – Internett

Mål: Instituttets fagdata skal forvaltes i strukturerte, veldokumenterte databaser som knyttes opp mot Internett for innsyn i og nedlasting av data.

Det er viktig å sikre muligheten for gjenbruk og flerbruk av data innenfor instituttets virksomhet, og legge grunnlaget for å formidle instituttets data gjennom den nasjonale infrastrukturen av geografisk informasjon. Instituttet skal også samarbeide med annen offentlig virksomhet om utvikling og drift av hensiktsmessige samarbeidsordninger for etablering og deling av data og tjenester.

B.3 Geovekst

Mål: Instituttet skal forvalte landbrukssektorens ressurser som inngår i geovekstsamarbeidet, inkludert både kontantmidler og data.

Geovekstmidlene må forvaltes sammen med midler til digitale markslagskart og flybilder med sikte på at rettighetshaverne i landbruket får tilgang til de kart- og bildedata som blir etablert årlig i samarbeidet. Alle overføringene til geovekstformål ble fra og med 2007 samlet på kap 1141,52, bortsett fra Statskogs bidrag, som fortsatt vil være en ordinær innbetaling. Instituttet må arbeide i god kontakt med brukerne av produktene fra kart- og datasamarbeidet, bl.a. fylkesmennene. Sammen med videreføring av satsingen på digitale markslagskart (DMK) skal dette bidra til god dekning av detaljerte kart og flybilder av jordbruks- og skogarealene, jf også omtale av DMK-satsingen omtalt under A.1.

B.4 Omløpsfotografering og nasjonal forvaltningsløsning Norge i bilder

Mål: Instituttet skal samarbeide med andre offentlige aktører om drift av programmet for regelmessig nasjonal omløpsfotografering (Norge i bilder).

Omløpsfotograferingen vil sikre tilgang til nasjonale ortofoto for hele Fastlands-Norge med tidsserier på 5-7 år, og de vil gjøres tilgjengelig for alle partene i Norge digitalt.

Instituttet vil også samarbeide om utvikling og drift av en nasjonal forvaltningsløsning for ortofoto "Norge i bilder", hvor ortofoto etablert gjennom geovekstsamarbeidet og omløpsfotograferingen forvaltes. Løsningen gir alle brukerne enkel og rask tilgang til alle ortofoto og er en viktig del av den nasjonale infrastrukturen.

B.5 Kompetansestøtte

Mål: Instituttet skal yte kompetansestøtte innen geografisk informasjonsbehandling til den statlige sentrale og regionale landbruksforvaltningen.

Det skal drives veiledning og kursvirksomhet mot kommunene for å bygge opp kompetanse innenfor kontinuerlig ajourhold av geografisk informasjon, spesielt markslagsdata. I tillegg skal hensiktsmessige løsninger for støtte og rådgiving til lokal forvaltning utvikles.

Indikatorer for måloppnåelse - geodatatjenester:

- Datamengder i basene og kvalitet på dokumentasjonen av disse
- Nedlastinger. Bruk av Internettjenester
- Deltagelse i og bidrag til Norge digitalt
- Deltagelse i og bidrag til Geovekst
- Framdrift i omløpsfotografering
- Omfanget av kompetansestøtte
- Omfanget av tjenester til Jordskifterettene

C. Forskning

Norsk institutt for skog og landskap skal være ledende innenfor forskning i Norge på fagområder knyttet til skog. Instituttet skal jobbe for å styrke det vitenskapelige grunnlaget for bærekraftig verdiskaping, miljøinnsats og forvaltning av skog og utmarksressursene, og dekke samfunnets behov for kunnskap på området både på kort og lang sikt.

Skog og landskap skal således videreføre skogforskningen. Med grunnlag i instituttets nye faglige bredde og oppgaveportefølje må instituttet gjøre en strategisk vurdering av om det er aktuelt å øke forskning innen områder som arealbruk, landskap m.v. utover de enkeltprosjekter som man alt har.

Departementet mener det er viktig at instituttet:

- etablerer internasjonalt konkurransedyktige forskningsmiljøer
- er en aktiv premissleverandør i lokal og regional næringsutvikling
- integrerer internasjonal, nasjonal og regional forskning og drar nytte av samarbeid på tvers av fagområder

- styrker samarbeidet mellom instituttene innenfor sektoren og UoH-sektoren
- utnytter instituttets felles ressurser slik at en unngår oppbygging av parallell kompetanse og infrastruktur

Basisbevilgning til skogforskningen ved Skog og landskap tildeles ved tildelingsbrev fra Norges forskningsråd. Det vises til dette brevets omtale av forskningspolitiske mål, strategier og rapporteringskrav. Det vises også til Landbruks- og matdepartementets forskningsstrategi for 2007-2011 som synliggjør sektorens utfordringer og departementets føringer for kunnskapsproduksjonen innen landbruks- og matområdet.

Forskning er en forutsetning for å oppfylle landbruks- og matpolitiske målsettinger. Det er viktig at Skog og landskap synliggjør nytten av sine produkter og tjenester for brukerne og samfunnet for øvrig, både i sitt generelle informasjonsarbeid og i rapportering til departementet. Skog og landskap har et selvstendig ansvar for å vurdere nytteverdien av den forskningen som produseres og legge slike vurderinger til grunn for sin videreutvikling.

D. Utredning, rådgivning og kunnskapsformidling

D.1 Generelt

Instituttet skal innenfor sine fagområder drive aktiv rådgivning og kunnskapsformidling. Det forutsettes videre at rådgivning og kunnskapsformidling blir en integrert og viktig del av aktiviteten på de øvrige hovedområdene – nasjonale ressursundersøkelser, geodatatjenester, forskning og genressursforvaltning.

D.2 Utredninger m.m. for Landbruks- og matdepartementet på skogområdet

Mål: Instituttet skal medvirke til aktuelle og nødvendige kunnskaps- og utviklingsoppgaver på skogområdet, i tråd med de oppgaver departementet og instituttet avtaler det enkelte år.

Departementet har for 2009 lagt opp til at oppgaver knyttet til særskilte tiltak og bestillinger fra departementet til Norsk institutt for skog og landskap dekkes over en ramme på om lag 10 mill kr over kap. 1141, post 52. Skog og landskap kan innenfor rammen omfordele med sikte på optimal utnyttelse av midlene.

Det er øremerket 1,2 mill kroner til arbeidet knyttet til kartlegging og rapportering av utslipp og opptak av klimagasser i forbindelse med Klimakonvensjonen og Kyotoprotokollen, jf. omtale under D.2.1.

Departementet bevilger videre – over kap. 1139, post 70 – 5,7 mill kr til prosjektet Miljøregistreringer i skog (biomangfold og kulturminner) som er nærmere omtalt under pkt D5. Miljøoppgavene under D2 og MiS-arbeidet under D5 må ses i sammenheng.

Bevilgning til forvaltningsoppgaver knyttet til skogfrøforsyningen er også omtalt her, med bevilgning fra 1139, post 71.

D.2.1 Skogressurser og miljø

Skogskader - overvåking og beredskapsfunksjoner

Skogskadeovervåkingen er opprettet for å kunne følge utviklingen i skogens helsetilstand og vitalitet og for å kunne forebygge skader som følge av klima, sopp- og insektangrep m.m.

Innsatsen knyttet til Overvåkingsprogrammet for skogskader (OPS) skal videreføres i samarbeid med Statens forurensningstilsyn. I tillegg til årsrapporter fra overvåkingen, må instituttet i nødvendig utstrekning gi bidrag til programmets øvrige analyser og rapporter.

Instituttet arbeider med å vurdere risikoen for introduksjon av skadegjørere på skog som følge av blant annet klima og tømmerimport, og gjør årlige prøvetakinger som grunnlag for vurderingene.

Skogskadeovervåkingen inngår som et element i langsiktige kjerneoppgaver for instituttet, og har en beredskapsfunksjon. Instituttet må også samarbeide med SLF om utvikling av beredskapen på skogskadeområdet.

Feltforsøk

Skog og landskap forvalter langsiktige feltforsøk som skal gi grunnlag for å vurdere skogens produksjonsevne og trevirkets kvalitet ved konvensjonelle og alternative behandlinger. I tillegg nyttes feltene til studier av effekter og tiltak i forhold til foryngelsesmetoder, næringsbalanse, karbon-lagring og binding, forurensning, klimaendringer, bioenergiuttak og som grunnlag for overvåking av introduserte treslag. Revisjon og vedlikehold av forsøksfeltene inngår som et element i langsiktige kjerneoppgaver for Skog og landskap.

Arbeidet har til formål å tilrettelegge og sørge for at historisk verdifullt forsøksmateriale og data fra langsiktige forsøk blir ivaretatt på best mulig måte, og at resultater fra forsøkene blir bekjentgjort for allmennheten og skogsektoren, som et grunnlag for å videreutvikle et bærekraftig skogbruk (foryngelse og skogproduksjon, effekter av inngrep og tiltak, økologi, foredling, klimaovervåking m.m.).

Klimakonvensjonen og Kyotoprotokollen

Retningslinjene under Klimakonvensjonen og Kyotoprotokollen stiller krav til hvordan landene skal kartlegge og rapportere utslipp og opptak av klimagasser fra skog og andre arealer. Med basis i data fra Landsskogtakseringen er det siden 2004 kartlagt utslipp og opptak av klimagasser fra skog. Dette arbeidet har Landbruks- og matdepartementet finansiert sammen med Miljøverndepartementet og Statens forurensningstilsyn (SFT).

Med basis i data fra Landsskogtakseringen har Norsk institutt for skog og landskap siden 2004 kartlagt utslipp og opptak av klimagasser fra skog. Data fra landsskogtakseringens ordinære takseringsopplegg alene vil imidlertid ikke være tilstrekkelig for å tilfredsstille kravene til rapportering. Tilleggsdata må samles inn i lavlandet, men også særlig i marginale skogområder i fjellet og i Finnmark, jf. Rapport 01/2006 fra Skog og landskap, samt prosjektplanen "Prosjektplan 2008-2014 LULUCF", datert 28. mars 2008.

Miljøtilpasninger i skog

Det er store forventninger til at skogsektoren skal bidra til mer bærekraftig og klimavennlig energiproduksjon framover. Økt avvirkning i de norske skoger har høy politisk prioritet både av nærings- og distriktpolitiske hensyn, og fordi økt bioenergibruk krever tilgang på mer skogsvirke. Behovet for økt aktivitet i skogbruket stiller samtidig strengere krav til gode miljøtilpasninger slik dette framkommer gjennom Levende Skog-standarden. Dette krever fortsatt kunnskapsutvikling rettet mot miljøtilpasninger i skogbruket, særlig når det gjelder økologiske sammenhenger, registreringer og dokumentasjon av det biologiske mangfoldet. I tillegg er det viktig å framskaffe relevant kunnskap som kan underbygge de mål og

retningslinjer som framkommer av lov- og forskriftsverket og Levende Skog-standarden. Instituttet har høy kompetanse på dette feltet, og er en viktig bidragsyter innenfor blant annet skogshistorikk, biologisk mangfold og spredningsøkologi.

Instituttet skal videreføre arbeid med skogshistoriske undersøkelser for å dokumentere tidligere kulturpåvirkning og naturlige forstyrrelser. Sammenholdt med dagens skog- og miljøverdier vil dette gi et godt grunnlag for å forstå hvilken toleranse skogmiljøet har for en del ytre påvirkninger. Publisering og markedsføring av resultater prioriteres i 2009. Dette arbeidet må som i tidligere år ses i sammenheng med arbeidet knyttet til delprosjekt Miljøregistreringer i skog – biologisk mangfold som er omtalt under pkt D.5.

Resultatkontroll skogbruk og miljø

Det er ønskelig at Skog og landskap som tidligere foretar sammenstillingen av resultatkontrollen for skogbruk og miljø. Midler til resultatkontroll for skogbruksaktiviteter forvaltes av Statens landbruksforvaltning (SLF) og er derfor ikke med i tildelingen direkte til Skog og landskap.

Karbon i skogsjord

I forbindelse med arbeidet med en stortingsmelding om landbruk og klimautfordringene er det blitt klart at kunnskapen om karbon i skogsjord er mangelfull. Forståelse av karbondynamikken knyttet til skog og skogsjord og estimering av karbonlageret i skogsjord har bl. a. betydning for vurdering av potensial for og tiltak for større klimagevinster av skogbruk. Departementet ber instituttet om råd og prioriteringer i arbeidet på dette området, herunder i hvilken grad tilpasninger i Landsskogtakseringen eller andre overvåkingsprogrammer kan bidra til økt kunnskap. Instituttets vurderinger skal omfatte prioritering av kortsiktige og langsiktige tiltak, herunder aktuelle tiltak som kan iverksettes allerede fra 2009. Aktuelle tiltak vil bli vurdert i samråd med Miljøverndepartementet/SFT.

D.2.2 Økonomisk utnyttning av skogressursene

Bioenergi

Bioenergi og biodrivstoff er et politisk satsingsområde, og forventes å være det i et langsiktig perspektiv, blant annet som følge av den sterke koblingen mellom fornybare energikilder og utfordringene innen klimapolitikken, jf. St.meld. nr. 34 (2006-2007) om norsk klimapolitikk. Som oppfølging av mål om økt utbygging av bioenergi med inntil 14 TWh innen 2020 i klimameldingen, la regjeringen fram strategi for økt utbygging av bioenergi i april 2008. Vi er fortsatt i en tidlig fase i utviklingen av bioenergi som en alternativ energikilde og departementet arbeider med å utvikle en helhetlig tilnærming som omfatter både kunnskapsutvikling, praktisk utvikling av bioenergianlegg og utvikling av virkemidler for å sikre tilstrekkelig tilgang på trevirke til bioenergiformål.

Departementet ser det som viktig at Norsk institutt for skog og landskap løpende utvikler kompetanse og kunnskap på området og departementet har derfor store forventninger til etableringen og oppbyggingen av samarbeidsprosjektet Norsk senter for bioenergiforskning. Senteret bør kunne gi viktige bidrag når det gjelder kunnskap som grunnlag for fremtidige teknologiske og strukturelle valg som er sentrale for landbruket som produsent og tilbyder av bioenergi. Departementet venter at det nyetablerte senteret både utvikler egen aktivitet basert på egne mål og strategier og dessuten søker å utvikle seg som en sentral medspiller for departementets Bioenergi-program og for regionale og lokale satsinger på bioenergi og

biovarme. Departementet ser på dette som svært viktig for å løfte verdikjeden knyttet til bioenergi til å bli en lønnsom næring.

Skog og landskap skal i 2009 videreføre arbeidet med kunnskapsoppbygging bl.a. når det gjelder oppdaterte ressurspotensialer, herunder også økonomisk nyttbare, samt rasjonelle driftssystemer for vedproduksjon og produksjon av skogsflis, herunder utvikling av rimelige løsninger for både utdrift, flising og tørking for å oppnå en lønnsom flisproduksjon, særlig når det gjelder småskala flisproduksjon. Departementet ser det som viktig at instituttet bidrar til å øke kunnskapsgrunnlaget vedrørende bærekraftig uttak av skogsråstoff som følge av økt høstingsintensitet på ulike skogtyper og under norske forhold. Videre er koblingen bevaring/rydding av kulturlandskap og energiproduksjon et område hvor det trengs mer kunnskap. Sett i et verdikjedeperspektiv er det innenfor vedmarkedet blant annet viktig å forbedre logistikk-løsninger og utvikle kunnskap om hvordan ved som oppvarmingskilde kan gjøres mer attraktiv eller mer tilpasset behovene til den delen av befolkningen som bor i byer. Departementet legger til grunn at instituttet har nær kontakt med andre aktuelle institusjoner for å fange opp kunnskapsbehovene. Det vises her bl.a. til den sentrale rollen Innovasjon Norge har når det gjelder virkemiddelbruk gjennom bioenergi-programmet.

Departementet har etablert et pilotprosjekt som skal se nærmere på hvordan det kan utvikles mer effektiv logistikk og få økt lønnsomhet i verdikjeden knyttet til uttak av råstoff til biobrensler fra skog, kulturlandskap og veikanter. Prosjektet er langt til fylkesmannsembetene Sogn og Fjordane og Møre og Romsdal og instituttet bør etablere kontakt med prosjektet.

Økt trebruk

Skog og Landskap har gjennom sitt arbeid med å klargjøre trevirkets miljøegenskaper avdekket et stort behov for mer kunnskap og utvikling innenfor området. Det er i forbindelse med arbeidet for økt bruk fortsatt viktig å få et godt grunnlag til miljødokumentasjon for tre og treprodukter i et livsløpsperspektiv. Livsløpsanalyse vil, sammen med effekter av substitusjon og miljøpåvirkning ved bruk av tre ved norske forhold, være viktig områder for forskningen i 2009. Klimaendringer vil kunne påvirke bruken av tre utendørs i Norge og videre forskning på nye skadegjørere og nye trebeskyttelsessystemer vil derfor være aktuelle forskningsområder. Det kan også være aktuelt med mer kunnskap om både teknisk og estetisk levetid for treprodukter. Det forutsettes at instituttets arbeid innenfor dette fagfeltet utvikles i nært samarbeid med andre institusjoner og i dialog med departementet, og at det også legges vekt på klimaeffektene av CO₂-binding i varige treprodukter.

Departementet ber derfor instituttet om å fortsette kunnskapsoppbyggingen vedrørende trevirkets miljøegenskaper slik at instituttet skal kunne bidra med beslutningsgrunnlag i offentlig sammenheng og for byggebransjens aktører.

Juletrær og pyntegrønt

Juletre- og pyntegrøntnæringen er i vekst, og har i 2008 økt eksporten av juletrær betraktelig. Norsk Pyntegrønt Forsøksring har inngått et formelt samarbeid med Skogbrukets Kursinstitutt og vil samordne den helhetlige kunnskapsformidlingen innen juletre- og pyntegrøntproduksjon i Norge. Selv om næringen nå dekker mye av kunnskapsbehovet via egne veiledere, Skog og landskap og Bioforsk, er det også behov for å sikre kompetanse i forvaltningen. Landbruks- og matdepartementet legger derfor til grunn at instituttet også i 2008 skal utføre oppgaver innenfor rådgivning og veiledning om juletre- og pyntegrøntområdet for å dekke forvaltningens kunnskapsbehov. Det forutsettes at instituttet

samarbeider med og koordinerer sin innsats knyttet til foredlingsforskning med Det norske Skogfrøverk. Det bør i 2009 gjøres en evaluering av hvordan dette kan utvikles videre på bakgrunn av etablert samarbeid og resultater.

D.2.3 Skogsamarbeid over landegrensene

Det er en målsetting i landbruks- og matpolitikken å arbeide aktivt internasjonalt for å ta vare på nasjonale interesser og samtidig bidra til framgang i de internasjonale prosessene. Norsk institutt for skog og landskap skal delta i internasjonale prosesser og representere Norge i internasjonalt samarbeid på områder som har grenseflater til departementets arbeid.

På skogområdet skal instituttet delta på vegne av Landbruks- og matdepartementet innen samarbeidet om skogforvaltning i Østersjøregionen (Baltic 21) og i Barentsregionen. Instituttet bør også så langt mulig delta i COST aktiviteter som har vesentlig betydning sett i sammenheng med utvikling av skogpolitikken. Når det gjelder Ministerkonferansen for beskyttelse av Europas skoger, har instituttet oppdraget med å være vertsorganisasjon for det norske sekretariatet som ble etablert i 2008. Dette er omtalt i pkt E.

D.3 Forvaltningsoppgaver knyttet til skogfrøforsyningen (Kap 1139, post 71)

Norsk institutt for skog og landskap tildeles 500 000 kr til oppgaver knyttet til frø- og planteforsyningen i skogbruket. Bevilgningen skal benyttes til å bistå Landbruks- og matdepartementet med forvaltningsoppgaver knyttet til foredling og produksjon av skogfrø og skogplanter. Dette omfatter også drift av Kontrollutvalget for frøforsyningen i skogbruket, og deltakelse som norsk representant i OECD. Det vises også til samarbeidsavtalen mellom Skogfrøverket og Norsk institutt for skog og landskap datert 22. juni 2007.

Oppgavene består bl.a. i å:

- gi faglig bistand til departementet i aktuelle saker
- gi bidrag til å samordne informasjon og kunnskapsformidling til næring, myndigheter og samfunn om betydningen av skogstrærnes genetikk og foredling
- bidra til forsvarlig og riktig bruk av egnet frø i skogbruket
- bidra til utarbeidelse av strategier og handlingsplaner for skogstreforedling
- gi bidrag til å utarbeide helhetlige løsninger for bruk og bevaring av skogstrærnes genetiske ressurser.

Midlene skal holdes atskilt fra oppgaver som er lagt til Norsk Genressurssenter og som har fått egen tildeling til sine spesifikke oppgaver.

Det norske Skogfrøverk er i ferd med å slutføre en ny strategi for skogfrøforsyningen. Departementet forutsetter at Det norske Skogfrøverk og Norsk institutt for skog og landskap utnytter sine samlede ressurser på området optimalt, bl.a. med basis i samarbeidsavtalen.

D.4 Kompetansesenter skogbruksplanlegging – kap. 1150, 50

Mål: Instituttet skal bistå departementet i utvikling og gjennomføring av et hensiktsmessig opplegg for skogbruksplanlegging med miljøregistreringer

Arbeidsoppgavene er i 2009 fortsatt blant annet knyttet til å sikre en rasjonell bruk av ny teknologi, nødvendig utviklingsarbeid og kvalitetssikring av både metoder og takstopplegg. En nærmere konkretisering av oppgaver vil komme i endelig tildelingsbrev og på bakgrunn av rapport for 2008 og skisse til planer for 2009 fra Skog og landskap.

Skog og landskap skal i samarbeid med SLF bidra til at skogbruksplanlegging med miljøregistreringer gjennomføres rasjonelt og kostnadseffektivt, men uten at det går ut over kvaliteten. Det er særlig viktig å arbeide videre for mer brukertilpassede planer. I 2009 skal LMD i samarbeid med SLF og Skog og landskap vurdere om arbeidet med skogbruksplanleggingen kan organiseres på en mer hensiktsmessig måte, og samtidig vurdere hvordan videreføring og oppfølging av første runde med miljøregistreringer bør gjennomføres.

Departementet har bevilget kr 1 000 000 til arbeidet ved kompetansesenteret for 2009.

Midlene til kompetansesenteret vil bli overført til Skog og landskap fra SLF.

D.5 Miljøregistreringer i skog – kap. 1139,70

Som et viktig ledd i å framskaffe oppdatert miljøkunnskap som grunnlag for gode miljøtilpasninger i skogbruket videreføres prosjektet Miljøregistreringer i skog. Departementet bevilger 5,7 mill kroner til Skog og landskaps arbeid knyttet til MiS-prosjektene.

Arbeidsoppgaver knyttet til Miljøregistreringer i skog – biologisk mangfold vil basere seg på egen prosjektplan for 2009 og oppsummeringen av arbeidet for 2008. Departementet tildeler midler til prosjektet i tråd med de framlagte planer og budsjett som legges fram.

Når det gjelder aktivitetene knyttet til miljøinformasjonstiltak på Hirkjølen forutsetter departementet at Skog og landskap viderefører dette i 2009, og i samarbeid med Statskog og Skogbrukets Kursinstitutt.

Arbeidet omfatter også MiS-delprosjektet om kulturminner i skog som ledes av Skog og landskap. Hovedoppgaven er å bidra til å utvikle kunnskapsgrunnlaget og å vurdere hvilke registreringsmetoder som kan være aktuelle. I 2008 er det innledet et samarbeid mellom delprosjektet, Skogbrukets Kursinstitutt og Norsk institutt for kulturminneforskning (NIKU). Samarbeidet omfatter utvikling av nye registreringsmetoder blant annet basert på bruk av fjernmålingsdata (laserdata) og forsterket publisering av resultater i 2009. Det gjennomføres etter hvert flere skogbruksplanprosjekter der det innarbeides informasjon om kulturminner. Prosjektet bidrar også til økt aktivitet hos kulturminnemyndighetene når det gjelder å framskaffe god kunnskap om kulturminner i skog. Departementet legger til grunn at arbeidet med delprosjekt kulturminner i 2009 gjennomføres innenfor en økonomisk ramme på 0,6 millioner kroner.

Det forutsettes at Skog og landskap etter konkret anmodning bistår departementet i arbeidet generelt med kompetanseoppbygging og kunnskapsformidling på miljøområdet. Slik bistand kan avregnes de midler som tildeles prosjektet Miljøregistreringer i skog. Midlene kan for øvrig nyttes til reiser, drift, lønn m.v. i samsvar med de retningslinjer og rutiner som Skog og landskap følger.

D.6 Referansesamlinger

Mål: Mål: Instituttet skal arbeide for å finne en hensiktsmessig ansvarsfordeling for referansesamlinger mellom instituttet og andre institusjoner. Instituttet skal opprettholde de referansesamlingene man finner det hensiktsmessig at instituttet tar ansvaret for.

Bevilgningen på kap 1141 post 52 inkluderer midler til referansesamlinger, som tidligere har vært bevilget over kap 1137 post 51. Midler til bibliotektenester budsjetteres fortsatt over kap

1137 post 51, men fra 2009 inngår dette i grunnbevilgningen og omtales i Forskningsrådets tildelingsbrev. Referansesamlingene skal bidra til å utvikle grunnkunnskapene innen skoglig entomologi og mykologi. Samarbeid og arbeidsdeling med andre institusjoner er viktig. Referansesamlingene skal være oppdaterte, og skal nyttes som grunnlag for Skog og landskaps rådgivning til skogbruket, forvaltningen og allmennheten, samt til forskningsprosjekter, undervisning og dokumentasjon. De har også en beredskapsfunksjon, jf. arbeidet med for eksempel skogskader.

Det vises for øvrig til samarbeidsavtalen mellom Skog og landskap og Universitet i Oslo som ble inngått i 2004. Departementet ber Skog og landskap rapportere om hvordan denne avtalen følges opp og effektene av dette tiltaket, herunder økonomiske forhold, formidlingstiltak og økt tilgang til samlingene.

E. Norsk genressurscenter

Mål: Instituttet skal samle og koordinere kompetanse og aktivitet innen genressursområdet, og skal medvirke til en mer effektiv forvaltning av genressursene innen husdyr, planter og skogtrær. Det skal være et rådgivende organ for departementet, følge opp arbeidet i nordiske og internasjonale organ og samordne det nasjonale og nordiske arbeidet.

Norsk genressurscenter er en del av Norsk institutt for skog og landskap. Instituttet skal håndtere de overordnede prioriteringene innen genressursforvaltningen i samråd med de aktuelle genressursmiljøene både i Norge og i nordisk sammenheng.

Bevilgningen over kapittel 1141, post 52 inkluderer drift av Norsk genressurscenter, fagråd og genressursutvalgene, og er økt med 800 000 kr til faste forvaltningsoppgaver innen husdyrområdet. Bevilgningen skal også dekke kontingenter til europeiske programmer og nettverk innen sektorene (ECPGR, EUFORGEN) og senterets deltaking i internasjonale fora for genressurssamarbeid. Det er videre forutsatt at senteret fortsatt skal ha høy innsats på informasjonsområdet, samordne informasjonsoppgaver innenfor genressursarbeidet og legge stor vekt på utvikling av nettsider. Det vil bl.a. være en oppgave for instituttet å bidra til landsbrukssektorens markering av Kulturminneåret 2009 ved å synliggjøre kulturminner knyttet til seterdrift, seterlandskapet og genetiske ressurser, herunder gamle husdyrraser og kulturplanter.

Norsk genressurscenter skal bidra til effektiv utnyttelse av kompetansen og de økonomiske ressursene innen genressursforvaltningen. Det skal samarbeide med nasjonale genressursmiljø, institusjoner og organisasjoner, sikre koordinering med NordGen og være en aktør innen internasjonalt genressursarbeid. Senteret har også fått en rolle knyttet til Svalbard globale frøhvelv, bla. gjennom en faglig konferanse i forbindelse med ettårsmarkeringen av åpningen av frøhvelvet.

Et uavhengig fagråd og genressursutvalg innen hhv. husdyr, planter og skogtrær skal gi innspill til policyutforming på genressursområdet og bistå Norsk genressurscenter i prioritering av aktiviteten og oppfølging av nasjonale programmer innen respektive områder.

I samråd med fagråd og utvalgene skal Norsk genressurscenter utvikle strategier for vern og bærekraftig bruk av genetiske ressurser og følge opp handlingsplaner for kulturplante-, skogtre- og husdyrgenetiske ressurser for perioden 2007-2010. Senteret skal arbeide videre

med spørsmål omkring retten og tilgangen til genetiske ressurser i Norge, samt bidra til iverksetting av den internasjonale plantegenetiske traktaten og den globale handlingsplanen for husdyr. Videre er det et mål å styrke samarbeidet mellom NordGen og de nasjonale programmene innen sektorene. Det er også ønskelig at senteret ser på muligheten for å utvide sitt arbeidsområde, slik at det på sikt også omfatter ville vekster, jf. St. meld. nr. 26 (2006-2007) Regjeringens miljøpolitikk og Rikets miljøtilstand.

Senteret skal følge opp deltakelse og rapportering i nordiske og internasjonale organer. Videre skal senteret delta i forberedelse av møter i FAOs kommisjon for genetiske ressurser og den internasjonale plantegenetiske traktaten. Det er viktig å utvikle samarbeidet mellom NordGen og Norsk genressurscenter, bl.a. ved å ivareta de sekretariatsoppgavene som samlokalisering åpner for.

Det er satt av 5 mill. kroner over kap. 1139 post 71 til tiltak og prosjekter for forvaltning av genetiske ressurser hvorav følgende beløp er øremerket:

- kr 500 000 til Genbanken for fjørfe
- kr 300 000 til avslag for arbeid med verneverdige raser

Instituttet må påse at tilskuddsmottakerne avlegger regnskap og rapport for bruken av midlene.

Indikatorer for måloppnåelse - Norsk genressurscenter

- Informasjonsvirksomhet om genressurser gjennom foredrag, publikasjoner, nettsider og egne arrangement
- Faglig virksomhet etter prioriteringer gitt av Fagrådet for genressurser og genressursutvalgene for husdyr, planter og skogtrær
- Deltakelse i nordiske og internasjonale fora innen genressursarbeidet.
- Samspill og samarbeid mellom Norsk genressurscenter og NordGen.

F. MCPFE

Ministerkonferansene for beskyttelse av Europas skoger, MCPFE, er et skogpolitisk samarbeid som samler de europeiske land og en rekke internasjonale og frivillige organisasjoner om strategier for å møte utfordringer og muligheter som skogsektoren i Europa står overfor.

Norge overtok i 2008 ledelsen av MCPFE, skal inneha lederskapet i anslagsvis 4-5 år, og skal i denne perioden ha sekretariatet for prosessen – MCPFE Liason Unit Oslo (LUO). Sekretariatet har som oppgave å tilrettelegge for MCPFE som en politisk prosess. Sekretariatet skal derfor ha en fri stilling i forhold til instituttets øvrige organisasjon.

Budsjettmidlene for sekretariatet overføres i sin helhet til Norsk institutt for skog og landskap, med basis i statsbudsjettet kap 1138, post 71 Støtte til internasjonale skogpolitiske organisasjoner. Deler av finansieringen av sekretariatet kommer fra andre land. Landbruks- og matdepartementet forskutterer dette over kap. 1138, 71, slik at instituttet bare skal forholde seg til departementet i økonomiske spørsmål knyttet til sekretariatet. For 2009 er budsjettet for sekretariatet 6,3 mill. kroner. Departementet legger til grunn at instituttet legger opp til budsjett- og regnskapsrutiner som skiller driften av sekretariatet fra instituttets øvrige økonomi. Det er ikke anledning til å disponere midler avsatt til MCPFE til andre formål ved

instituttet. Instituttet skal levere tjenester til sekretariatet etter nærmere avtale med sekretariatets leder, jf. tidligere prosess omkring dette. Tjenestene skal finansieres i sin helhet av bevilgningen til formålet.

Personalspørsmål håndteres av instituttet og lederen av sekretariatet, men rekruttering og lønsspørsmål må avklares med departementet, fordi det årlige budsjettet for sekretariatet fastsettes av Norge og 4 andre land i fellesskap, og ikke kan overskrides uten forutgående prosess mellom de land som finansierer sekretariatet.

5. LEDERANSVARET OG ADMINISTRATIVE MÅL OG TILTAK

5.1 Lederansvaret og administrative mål og tiltak

Virksomhetens styre er ansvarlig for at de mål og resultatkrav som er satt for 2009 blir nådd og at driften er basert på god økonomistyring. Videre er det styrets ansvar å se til at lønns- og personalpolitikken bidrar til at langsiktige mål for virksomheten blir nådd.

Det vises ellers til styrets oppgaver slik de fremgår av vedtektene § 5.2.

5.2 Arbeidsgiverrollen

Departementet legger til grunn av virksomheten følger opp statlig arbeidsgiverpolitikk, herunder implementerer føringer og følger opp rapporteringer som kommer på personalområdet (f.eks. innenfor rekruttering, mangfold, sykefravær, lederutvikling mv.).

5.2.1 Personalfullmakter

Personalfullmakter for budsjettåret følger som vedlegg til dette tildelingsbrevet og er gyldige til nytt tildelingsbrev kommer.

5.3 Intern kontroll og risikostyring

Det må også påses at virksomheten har etablert god internkontroll og at kontrolloppgavene blir utført. Risiko- og vesentlighetsvurderinger basert på den enkelte virksomhets egenart er et viktig element i departementets kontrollarbeid ovenfor underliggende virksomheter. God risikostyring skal gi bedre måloppnåelse innenfor de budsjettammer som er stilt til disposisjon. Det vises til risikovurderingen som instituttet har utarbeidet, og som har vært drøftet i styringsdialogen med departementet. Departementet har merket seg de risikoområdene instituttet har pekt på og de tiltak og kontrollaktivitetene som legges vekt på. Status og rapportering i forhold til de viktigste risikoene skal knyttes til målstrukturen, og kommenteres i årsrapporten fra instituttet.

Virksomhetene har videre et selvstendig ansvar for implementering av risikostyring innenfor de krav og rammer som er satt.

5.4 Innkjøp

Departementet legger stor vekt på at alle underliggende virksomheter følger regelverket for offentlige anskaffelser. Virksomheten må gjennom strategi for innkjøp og oppfølging av denne sikre nødvendig kompetanse og etablere gode rutiner slik at alle innkjøp gjøres i samsvar med regelverket, og ellers mest mulig effektivt. Det er viktig at innkjøpsfunksjonen inngår i ledelsens internkontroll, slik at uheldig praksis kan korrigeres så snart som mulig.

Det vises videre til Regjeringens Handlingsplan 2007 - 2010 Miljø- og samfunnsansvar i offentlige anskaffelser (tilgjengelig på Fornyings- og administrasjonsdepartementets hjemmeside), hvor det fremgår at det fra 1.1.2008 er innført en egen miljøpolitikk for statlige innkjøp, med konkrete krav til statlige virksomheter innen prioriterte produktgrupper. Departementet forutsetter at virksomheten for alle aktuelle produktgrupper implementerer handlingsplanens krav i innkjøpsstrategien og -arbeidet.

5.5 Elektronisk forvaltning og effektivisering ved hjelp av IKT

Regjeringens ikt-politikk er nedfelt i St.mld. nr. 17 (2006-2007) og det vises for øvrig til omtale av fornying ved bruk av ikt i LMDs budsjettproposisjon. Det forventes at virksomhetene er kjent med og følger opp de krav og føringer som er gitt av regjeringen.

Virksomheten skal legge til rette for at næringsdrivende og andre brukere selv skal kunne velge om henvendelser fra, og kommunikasjon med, virksomheten skal skje elektronisk.

Det forutsettes at man ved all utvikling av systemer som innebærer innrapportering eller annen kontakt med næringsdrivende, legger opp til en tilknytning til Altinn. Ved utvikling av tjenester og systemer som forventes å skulle samvirke med andre offentlige systemer, skal dette fortrinnsvis skje gjennom en tjenesteorientert arkitektur. Det må begrunnes særskilt om man velger å utvikle egne løsninger i stedet for å benytte tjenester som finnes i Altinn eller andre offentlige felleskomponenter og -tjenester.

Virksomheten vil ha ansvar for å holde LMDs tjenstekatalog oppdatert med korrekte opplysninger om egne nettjenester, applikasjoner og datakilder. Ved planlegging av ny - og videreutvikling av systemer - skal virksomheten gjøre en vurdering av om tjenester, applikasjoner eller datakilder i andre deler av forvaltningen bør integreres for å bedre informasjonsutveksling mellom virksomhetene, og med det forhindre dobbelrapportering og synliggjøre muligheter for nye tjenester.

5.6 Beredskap og sikkerhet

Virksomhetene skal prioritere arbeidet med samfunnssikkerhet og beredskap. I forhold til dette må beredskapsplanverk holdes oppdatert og utvikles slik at instituttet er i stand til å forvalte sitt ansvar og opprettholde sine funksjoner i en krisesituasjon. Beredskapsplanverket i instituttet skal bygge på ansvars-, nærhets- og likhetsprinsippet i samsvar med øvrig organisering av sikkerhet og beredskap i offentlig forvaltning. Beredskapsplanverket skal baseres på risiko- og sårbarhetsanalyser (ROS-analyser), og bør i størst mulig grad koordineres med tilgrensende etater og virksomheters beredskapsplaner, slik at man får enhetlige og samstemte krisehåndteringsplaner. Krisekommunikasjon skal vektlegges spesielt i planleggingen.

5.7 Kommunikasjon og informasjon

Landbruks- og matdepartementet vektlegger et offensivt kommunikasjonsarbeid og en målrettet informasjonsvirksomhet som er i samsvar med den statlige informasjonspolitikken.

Hver virksomhet er ansvarlig for informasjon på sine fagområder. Det er viktig at virksomhetene setter av tilstrekkelig ressurser til informasjonsvirksomheten og lærer opp ledere og medarbeidere, særlig knyttet til crisekommunikasjon.

Landbruks- og matdepartementet legger stor vekt på gjensidig informasjon. Regelmessige kontakt mellom departementet og virksomhetene er et viktig tiltak for å holde hverandre orientert om saker som kommer opp og som kan utvikles gjennom samarbeid. Det legges opp til at informasjonsenhetene møtes minst én gang i året for å drøfte felles utfordringer.

Landbruks- og matdepartementet ønsker å styrke den elektroniske formidlingen på landbruks- og matområdet. Brukerne må få tilbud om informasjon av høy kvalitet og nye interaktive tjenester tilpasset deres behov. Departementet legger stor vekt på godt utviklede nettsider der målet er å gi et helhetlig bilde av fag- og politikkområdet.

5.8 Budsjett- og regnskapskontroll

Styret må legge opp til en aktivitet som medfører at virksomhetens inntekter, herunder tildelingene fra departementet, er tilstrekkelig for å dekke lønnsutbetalinger og andre utgifter gjennom hele budsjettåret. Det er derfor svært viktig at ledelsen har oppmerksomhet på både inntekts- og utgiftssiden. Ekstratildeling gjennom året kan ikke påregnes.

Departementet vil videre understreke betydningen av at virksomheten har en intern budsjettfordelingsmodell og et økonomisystem som gir god mulighet for å kanalisere ressursene til prioriterte satsingsområder. Det er videre viktig at inntektssiden sikres, bl.a. ved at det inngås avtaler med oppdragsgiverne som gir utgiftsdekning etter hvert som oppdraget utføres.

5.9 Ny offentlighetslov

Ny offentlighetslov trer i kraft 1. januar 2009. Den nye loven er mer detaljert. Flere unntakshjemler er snevret inn eller fjernet. Loven har også en formålsbestemmelse som sier at formålet med loven er å legge til rette for at offentlig virksomhet er åpen og gjennomsiktig, for slik å styrke informasjons- og ytringsfriheten, den demokratiske deltakelsen, rettstrykgheten for den enkelte, tilliten til det offentlige og kontrollen fra allmennheten. Instituttet bes innarbeide i årsrapporten hvordan implementeringen av ny lov er gjennomført.

6. RAPPORTERING

6.1 Resultatrapportering

Det forutsettes at instituttene resultater rapporteres samlet slik at Forskningsrådet og Landbruks- og matdepartementet får den samme helhetlige rapport fra virksomheten og kan vurdere den gjensidige avhengigheten mellom forskningsbevilgning gjennom Forskningsrådet og midler til kunnskapsutvikling knyttet til forvaltningen.

6.2 Årsrapport og regnskap, inkludert styrets beretning

I henhold til Reglementet for økonomistyring i staten skal virksomheten avlegge årsrapport for foregående år. Årsrapport for 2009 med styregodkjent regnskap og styrets beretning skal være sendt til departementet innen **15. mars 2010**. Årsrapporten skal også oversendes Riksrevisjonen elektronisk innen samme dato til riksrevisjonen@riksrevisjonen.no.

Årsrapporten skal inneholde en redegjørelse for resultater som er oppnådd i tråd med de krav som er satt i tildelingsbrevet for 2009, samt også redegjørelser på særskilte tema, se nedenfor. Instituttet vurderer behovet for å publisere en egen årsmelding.

6.3 Regnskaps- og resultatrapporter

I tillegg til den ordinære årsrapporteringen ber departementet om en kort tertialrapportering for regnskap og faglig resultatoppnåelse (avviksrapportering) pr 30.09.09, med frist 27.10.09.

6.4 Utbetalinger på kap. 471 Statens Erstatningsansvar

Eventuelle utbetalinger over Statens erstatningsansvar som har sammenheng med instituttets virksomhet, må skje gjennom departementet. Instituttet har ikke fullmakt til å belaste kap 471.

7. STYRINGSKALENDER

Departementet legger vekt på å videreutvikle styringsdialogen mellom instituttet og departementet, og legger opp til følgende rapporteringsfrister og møter for Norsk institutt for skog og landskap:

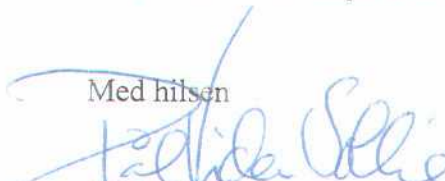
Frist 14.03.09:	Årsrapport for 2008
Styingsmøte 03.04.09:	Gjennomgang av årsrapport for 2008
Frist 13.05.09:	Forslag til budsjett-tekst og evt omdisponeringer for 2010
Frist 27.10.09:	Regnskaps- og resultatrapportering pr 30.09.09
Styingsmøte 17.11.09:	Status 2009, planer 2010/2011
Frist 14.12.09:	Forslag til store satsinger til 2011-budsjettet
Frist 15.03.10	Årsrapport for 2009*
Styingsmøte våren 2010	Gjennomgang av årsrapport for 2009

I tillegg kan særskilte kontakt- og saksmøter avtales ved behov.

* For 2009-rapporteringen forutsettes at det i årsrapporten, i tillegg til å rapportere oppnådde resultater ut fra mål og resultatindikatorer mv fra tildelingsbrevets del 4, også redegjøres for følgende særskilte tema fra tildelingsbrevets del 5:

- Status vedrørende risikostyringen ved instituttet
- Status på anskaffelsesområdet
- Hva som er gjort og planlagt på beredskapsområdet
- Likestillingsarbeidet ved instituttet
- Rekruttering av personer med innvandrerbakgrunn
- Elektronisk forvaltning og effektivisering ved hjelp av IKT, herunder status på arbeid med å holde Tjenestekatalogen oppdatert
- Instituttets implementering av den nye offentlighetsloven

Med hilsen

Pål Vidar Sollie (e.f.)
ekspedisjonssjef

Grete H. Haugdal
rådgiver

Kopi til Riksrevisjonen og Norges forskningsråd

Vedlegg:

- Personalfullmakter

Vedlegg

Personalfullmakter for Landbruks- og matdepartementets underliggende virksomheter

1. Ansettelser, opprettelse av stillinger og lønnsfastsettelse

Ansettelser, fullmakt til å opprette nye stillinger og fullmakt til å fastsette lønn delegeres til den enkelte virksomhet.

2. Toppledere

2.1. Virksomheter der departementet ansetter topplerer

Departementet foretar ansettelser i topplererstillingene i følgende virksomheter:

- Mattilsynet
- Reindriftsforvaltningen
- Statens landbruksforvaltning

Departementet saksbehandler og avgjør også alle saker knyttet til disse topplerernes arbeidsforhold, for eksempel angående:

- Alle typer permisjoner (utdanningspermisjon, velferdspermisjon, osv)
- Alle typer lønnsjusteringer (både midlertidige og permanente)

2.2. Virksomheter der styret ansetter topplerer

For forvaltningsorganer med særskilte fullmakter ansetter styret topplerer for virksomheten, jf. virksomhetenes vedtekter. Dette gjelder:

- Bioforsk
- Norsk institutt for skog og landskap
- Norsk institutt for landbruksøkonomisk forskning
- Veterinærinstituttet

Styret for virksomheten saksbehandler og avgjør også alle saker knyttet til topplererens arbeidsforhold. Fastsettelse av lønn ved ansettelse skal likevel skje innenfor den ramme som departementet har fastsatt. Senere lønnsjusteringer, både midlertidige og permanente, for topplererne i disse virksomhetene, kan etter hovedtariffavtalen bare skje ved forhandlinger med tjenestemannsorganisasjonene i departementet.

3. Fullmakt til å føre lokale lønnsforhandlinger

Det fremgår av hovedtariffavtalen hvilke virksomheter som har fullmakt til å føre lokale forhandlinger.

4. Fullmakter ved erstatning til statsansatte for skade på eller tap av private eiendeler i forbindelser med tjenesten

Departementet gir virksomhetene fullmakt til å fatte vedtak om erstatning på inntil kr. 20.000 til statsansatte for skade eller tap av private eiendeler i forbindelse med tjenesten (Statens personalhåndbok pkt. 10.22).

Erstatninger utover kr. 20.000,- sendes departementet som forelegger saken for Fornyings- og administrasjonsdepartementet.